

Ko Habakuku kay mbila yivili (mafwaninu a bapayona a 1843 ne 1850) yisadikwa hamwe, yimenina bukiele bua malu avua mabwe a ntalu a ndota wa Miller. Dipanga dia 1843, didi dilejibwe pa mbila wa ntete, patudiidika pa mbila wa bubidi, dishikika tshikondo tshia kulama tshia

dimueneshi. Miller (mulami wa tshimanyinu wa malanda au) wakonka ne, mu tshikondo tshia dipingana dia malanda ende, uvua ne bua kwamba tshinyi.

Ez ê li ser nobeta xwe bisekinim, û xwe li ser bircê bi cih bikim; ez ê çavdêr bim da ku bibînim ew ê ji min re çî bibêje, û dema ku ez tèn serzindankirin ez ê çî bersiv bidim. Habakkuk 2:1.

Bwana akamwagiza Miller aiandike njozi hiyo, na katika ndoto yake akaliweka sanduku lililokuwa na njozi hiyo juu ya meza katikati ya chumba chake.

Ne Mukama yankandula, n'ayogera nti, Wandiiika okwolesebwa, okuteeke mu lwatu ku bipande, alyoke adduke akasoma. Kaabakuku 2:2.

Naho imbonerahamwe zigaragaza igihe cyo gutinda n'ugutenguhwa kwa mbere.

Akoosa kiwendo ni kya wakati uliowekwa bado; lakini mwisho wake kitasema, wala hakitasema uongo; ijapokawia, kingoje; kwa maana hakika kitakuja, wala hakitakawia. Habakuki 2:3.

Ebisikirwa eby'emitendera esatu ebyava mu kweyongera kw'okumanya (amayinja ag'omuwendo ga Miller) ne biryoka biragibwa.

'A ba'al, ma' tu tojol ti yo'nton ti mu xch'i'el ta muk'; pero ti bats'i vinik ti tojol yo'nton, ta xkuxlej xa yu'un ti xch'ulelal ta oy xch'ulelal. Habacuc 2:4.

Daniel kapitulo zole lole tusha, vathu va kulomba vaviri vakamonyeka ku nzira ya kweshiwa.

Na ye aloba, Daniel: nambu malu mawu mamesibulwa ne kusindikwa mpaka mu ntangu ya nsuka. Bantu mingi bakuvedisama, bakukuma mpembe, mpe bakumekama; kansi bantu ya mbi bakusalaka mbi; mpe ata mosi ve ya bantu ya mbi takuzaba; kansi bantu ya ndwenga bakuzaba. Daniel 12:9, 10.

Danieli baataminche ahe, Matthew mûgîkaro wa mirongo ãĩĩ na ãtano nĩ arĩa aira a marũũri marĩ na ũũgĩ, arĩa maatongoretwo nĩ wĩtĩkio; na arĩa aathũũri nĩ arĩa aira a marũũri matakũrũ, arĩa maikĩirwo igũrũ nĩ kwĩhũmia. Mũthia-inĩ wa roracio rwa Miller, mahiga ma bata nĩmo marĩiragĩrĩra mafuta ma kĩgero kĩa marũũri ikũmi, arĩo marĩ ũhoru wa ujumbe.

“Ngai arehithithagio riria tutanyitikia ng'aragu iria atũtũmĩra. Nĩ ũguo twĩhana mafuta ma thahabu marĩa angĩhehera ngoro-inĩ ciitũ nĩguo mangĩgaaciarwo kũrĩ arĩa marĩ nduma-inĩ. Rĩrĩa mwĩtio ũgooka, ‘Rora, mũrũme wa mũhiki nĩokwĩza; umĩai mũkĩmũgũrũke,’ arĩa matanyitĩkĩte mafuta marĩa matakatifu, arĩa matathondekete wega wa Kristũ ngoro-inĩ ciao, nĩmakona, ta airĩtu arĩa mapũũku, atĩ matirĩ tayari ya gũtũngata Mwathani wao. Mationaga, thĩinĩ wa meene, hinya wa kwĩgĩra mafuta macio, na maisha mao nĩmohonokete.” Review and Herald, July 20, 1897.

Kumurika kw'imitako ya Miller mu minsi y'imperuka kuzaka inshuro icumi kurusha, kandi haba umubare icumi n'umucyo ni ibimenyetso by'ikigeragezo. Mu minsi y'imperuka, ihagarariwe mu mpera z'inzozzi za Miller, umucyo w'ukuri ugaragajwe ku meza ya Habakkuk ubyara ubutumwa bw'ikigeragezo, ari bwo mu mugani w'abakobwa icumi b'isugi buhagarariwe nk'ubutumwa

bw'Induru ya Saa sita z'ijoro. Uwo murimo w'ikigeragezo ni ugusubirwamo kw'umurimo w'ikigeragezo wo mu mateka y'Abamillerite, kuko umugani w'abakobwa icumi b'isugi usubirwamo uko wakabaye kose mu minsi y'imperuka.

“Ndzi tala ku kongomisiwa eka xifananiso xa vanhwanyana va khume, ntlhanu wa vona a va tlharihile, kutani ntlhanu va ri swiphukuphuku. Xifananiso lexi xi hetisekile naswona xi ta hetisekisiwa hi ku landza marito ya xona hi ku helela, hikuva xi ni ku tirha ko hlawuleka eka nkarhi lowu, naswona, ku fana ni rungula ra ntsumi ya vunharhu, xi hetisekile naswona xi ta ya emahlweni xi va ntiyiso wa nkarhi wa sweswi ku fikela eku pfaleni ka nkarhi.” Review and Herald, August 19, 1890.

Ikumi ni kya lwishibilo lwa kushilikwa; kabili pa mpelo ya miku ikumi, Daniele na bakankala batatu bamoneke bwino ku meso, kabili banene nganshi, ukucila abo abalyanga ifyakulya fya Babuloni. Abekulumbanya abaiminishiwe muli Habakkuki, abaikela ku kulanguluka kwa bufi, te ku lwitabilo, bakulile imibele ya Babuloni. Mu lyashi lya baMillerite, baba abana-banakashi ba Babuloni; kabili muli Habakkuki ni milangilile ya buprofeti iya bupapa eibomfiwa ukulondolola imibele ya abo abasala ukwikala te ku lwitabilo.

Lola, moyo wakwe wa kutukuka si wa adili ndani yakwe; bali mwenye haki ataishi kwa imani yake. Naam, tena, kwa sababu yeye hukosa kwa divai, yeye ni mtu wa kiburi, wala hakai nyumbani, yeye aongezaye tamaa yake kama kuzimu, naye yu kama mauti, wala hawezi kushibishwa; bali hujikusanisha kwake mataifa yote, na kujilundikia kwake watu wote. Je, hawa wote hawatamtungia mithali juu yake, na fumbo la dhihaka juu yake, na kusema, Ole wake yeye aongezaye kisicho chake! Hata lini? Na yeye ajitwikaye udongo mnene! Je, hawatasimama ghafula watakaokuuma, na kuamka watakaokutaabisha, nawe utakuwa nyara kwao? Kwa sababu umeporaji mataifa mengi, watu wote waliosalia watakupora; kwa sababu ya damu ya wanadamu, na kwa sababu ya udhalimu wa nchi, wa mji, na wa wote wakaa humo. Habakkuki 2:4-8.

នីតិវិធីនៃការសាកល្បងដល់ឋាននាំមកលើព្រហ្មចារីទាំងឡាយក្នុង ម៉ាថាយ ជំពូក ២៥ បង្កកើតក្រុមអ្នកកុមារបង្កគំរូយក្រុម ដល់ឋានអភិវឌ្ឍន៍កុមារនៃស្ថានភាពខាងជើង (សម្មតិចប៉ាប) ដល់ក៏ជាអំណាចដល់ «ឋានបំផុសជាតិសាសន៍ជាច្រើន» ផងដែរ។ អំណាចសម្មតិចប៉ាបនេះហើយដល់ត្រូវបានខាំកុលាមៗ ដូចជាយសេបើលត្រូវបានសត្វឆ្កែស៊ី។

Bhagwan ha idivuga; Nmasing den ka pua pa kitar harang kida ka chai dinga kan thur; ka pua pakhong chongpi ding ka dikchang ka bumi kanap kaningna. Ang jang ka baithu, kaong jang ka baithu; bani ka harti, bani ka maram sali; bani ka khonol samudraga naadna rwngna; bani sagolga chaduna, nangma Zion-gi machanupi nungshibada lanmi-sing asi phalan phajabani. Eikhoi-na masigi khudol taretpa tare; eikhoigi khudongcha-sing nungairi; wahang asi eikhoigi maphamda puthok-i, nupi ama-na macha punbada nathokpa nungsit aduga nungaiba gumna. Louphamda chatlu natraga lamdamga chatlu; maramdi yeknaba-gi chem adu amasung maming amadi akhong khudingmakta leiri. Eigi mi-gi machanupi, nangna sackcloth phang-u aduga mei-ongda ngou-u; nangna macha ama khaktagi matung inna toubha thajaba gumna, nungshibi kharai khudingmakna leirabadi, khudongchaba yamna nungairiba tou-u; maramdi

matam khara natraga phakpa adu eikhoi maphamda lak-i. Jeremiah 6:22–26.

Amatsinda abiri ya Habakuki ni ay’abatsindishirizwa no kwizera, n’ay’abariye kandi banyoye inyigisho za Babuloni. Abari mu minsi y’imperuka y’inzozi za Miller, bagaragazwa nk’inkumi, bashobora guteza imbere imico ya Kristo, bityo bakakira ikimenyetso cy’Imana, cyangwa bagateza imbere imico ya papa maze bakakira ikimenyetso cya ya nyamaswa.

“Ts’iil has ix sixaat jee haa yéi x’éix has du tuwáa sigóo moral darkness x’éix. A daakw has du áat áwé world-yaa at woo.éex’, yei has du x’awóok’ wutuwa.aa yén beast kusteeyi sin aa yóotx’i yá image yéi ku.aa has du l’éiwú xá has du jeek xá. Yá mark xat du jeeyis ku.aa áwé beast yéi du jeeyis wootee yanéek, aa yéi x’éix ideas has du x’awditaan, xáat’átangi yá Word of God kúnáx. Yá mark has du jeeyis ku.aa ooóonáx, God yéi duxa.áx, ‘The same shall drink of the wine of the wrath of God, which is poured out without mixture into the cup of his indignation; and he shall be tormented with fire and brimstone in the presence of the holy angels, and in the presence of the Lamb.’” Review and Herald, July 13, 1897.

Abakobwa b’inkumi banywa divayi ya Babuloni amaherezo bazanywa divayi y’uburakari bw’Imana. Muri Yesaya, abanywi b’ibisindisha bo muri Efurayimu bagaragaza ubusinzi bwabo bw’impumyi bahindura ibintu bakabijyisha hejuru hasi, kandi icyo gikorwa kigomba gufatwa nk’“ibumba ry’umubumbyi.”

“每日的”若被认定为基督的表号,便是将“每日的”之真理完全颠倒了,因为“每日的”乃是撒但的表号.米勒将“每日的”认定为异教,此一认定已直接呈现在哈巴谷的版上.米勒发现帖撒罗尼迦书中的那段经文,使他得以明白: 那被“除去”的乃是异教,为要使那坐在神殿中之“罪人”得以显露出来;这正是帖撒罗尼迦后书第二章所载的首要真理.

“Ez berdewam xwend, û min tişteki din nedî ku ew [rojane] tê de hatiye dîtin, ji bilî di Daniel de. Paşê ez [bi alikariya konkordansê] ew peyvên ku bi wê re girêdayî bûn wergirtim, ‘rakirin,’ ew ê rojane rake; ‘ji wextê ku rojane were rakirin,’ û hwd. Ez berdewam xwendim, û difikirîm ku ez ê tu ronahiyek li ser nivîsê nebînim; di dawiyê de gihîştîm 2 Selanîkî 2:7, 8. ‘Çimkî sira bêqanûniyê jixwe dixebite; tenê ew ku niha digire, dê bigire, heta ku ji nav rê were rakirin, û hingê ew xerab ê were eşkere kirin,’ û hwd. Ê dema ku ez gihîştîm wê nivîsê, ô, rastî çiqas eşkere û bi rûmet xuya bû! Ew li wir e! Ew e rojane! Baş e, niha, Pawlos bi ‘ew ku niha digire,’ ango asteng dike, çi dibêje? Bi ‘mirovê gunehê’ û ‘xerab’ tê mebest Papetî ye. Baş e, wê çi ye ku Papetiyê asteng dike ku were eşkere kirin? Belê, ew Paganîzm e; baş e, hingê, ‘rojane’ divê Paganîzm be.”—William Miller, Second Advent Manual, rûpel 66.” Advent Review and Sabbath Herald, 6ê Çileyê Paşîn, 1853.

Tsananguro ya “zuva nezuvu” iri muna VaTesaronika, iyo Miller yaakawana kuti ndiyo chokwadi chikuru chendima iyi. Apo Pauro anotsanangura avo vasingadi chokwadi, uye avo naizvozvo vachagamuchira kunyengedzwa kwesimba, zvirokwazvo ari kureva kuvengwa kwechokwadi mupfungwa yakazara, asi chokwadi chiri kutaurwa zvakananga mundima iyi ndicho chokuti “zuva nezuvu” rinomirira Roma yechihedheni.

Hanga ya mubiri ni ijisho; none rero ijisho ryawe niriba rizima, umubiri wawe wose uzuzura umucyo. Ariko niba ijisho ryawe ari ribi, umubiri wawe wose uzuzura umwijima. None rero

niba umucyo uri muri wowe ari umwijima, uwo mwijima uzaba mwinshi bingana iki! Nta muntu ushobora gukorera ba shebuja babiri; kuko ashobora kwanga umwe, agakunda undi; cyangwa se akifatanya n'umwe, agasuzugura undi. Ntimushobora gukorera Imana na mamoni. Matayo 6:22–24.

Hakuna ila upendo kwa ajili ya kweli, au chuki dhidi ya kweli. Hakuna nafasi ya kati. Upotovu ule mkuu unaowajia wanawali wapumbavu wa Mathayo ishirini na tano unatokana na kuukataa kwao ule nuru ya vito vya Miller vinavyowakilisha mtihani wa mwisho. Mtihani wa mwisho wa Israeli ya kale ulikuwa mtihani wao wa kumi, nayo vito vya Miller hung'aa mara kumi zaidi katika siku za mwisho. Alama ya kukataliwa kwa vito vya Miller ni “the daily,” ambayo wale walevi wa Efraimu waliigeuza juu chini katika kizazi cha tatu cha Uadventista. “The daily” ni alama ya kishetani ya upagani. Wale walevi waliingiza kito cha bandia, ambacho walikileta kutoka katika Uprotestanti ulioasi, kinachoitambulisha “the daily” kuwa alama ya Kristo.

Kael Miller ha ngaiñvi kakuju his jewels, ku vaa nu history yina ndee nchu'u ndee. Ka jini ndee Second Coming kuu event prophetic xini, deadly wound yina papacy ndee 1798, ka kuu ni represent kingdom earthly kuun no'o ha final yina Daniel 2. Miller ni ka ngakuju kakuju ndee “the daily,” ta testimony yina kuu sa through revelation ndee lead nda'a nuu yina method specific nu study, ndee yina stated sa ni used Biblia yina, Cruden's Concordance, ta ni ka read uvi newspapers. Decision yina nu study kuan manner yina, simply ni ka kii nuu ini yina.

“Ndzi nga ri mu-deist hi malembe ya khume-mbirhi, ndzi hlaye matimu hinkwawo lawa ndzi nga kota ku ma kuma; kambe sweswi a ndzi rhandza Bibebe. A yi dyondzisa hi Yesu! Hambiswiritano, a ka ha ri ni xiphemu lexikulu xa Bibebe lexi a xa ha ri munyama eka mina. Hi 1818 kumbe 19, loko ndzi ri karhi ndzi bula ni munghana loyi ndzi n'wi endzeleke, naswona loyi a a ndzi tivile ni ku ndzi twa ndzi vulavula loko ndzi ha ri mu-deist, u ndzi vutisile hi ndlela yo karhi leyi a yi ri ni nhlamuselo, a ku, ‘U ehleketa yini hi tsalwa leri, ni lero?’ a kombetela eka matsalwa ya khale lawa ndzi ma kaneteke loko ndzi ha ri mu-deist. Ndzi twisisile leswi a a swi lava, kutani ndzi hlamula ndzi ku—Loko u ndzi nyika nkarhi, ndzi ta ku byela leswi ma vulaka swona. ‘U lava nkarhi wo tanihi kwihi?’ A ndzi swi tivi, kambe ndzi ta ku byela, ndzi hlamurile; hikuva a ndzi nga swi pfumeli leswaku Xikwembu xi nyikile nhluvuko lowu nga twisisekiki. Kutani ndzi bohe ku dyondza Bibebe ya mina, ndzi pfumela leswaku ndzi nga kuma leswi Moya lowo Kwetsima a a swi vula. Kambe hi ku hatlisa loko ndzi endlile xiboho lexi, mianakanyo leyi yi tile eka mina—‘A hi nge u kuma ndzimana leyi u nga ta ka u nga yi twisisi; u ta endla yini?’ Kutani ndlela leyi yo dyondza Bibebe yi te emianakanyweni ya mina:—Ndzi ta teka marito ya tindzimana teto, ndzi ma landzelela hi le Bibeleni hinkwaro, kutani hi ndlela leyi ndzi ta kuma nhlamuselo ya wona. A ndzi ri ni Cruden's Concordance, leyi ndzi ehleketaka leswaku hi yona leyinene ngopfu emisaveni hinkwayo; kutani ndzi teke yona ni Bibebe ya mina, ndzi tshama ehofisini ya mina, naswona a ndzi nga hlayi nchumu wun'wana, handle ka maphepha-hungu nyana, hikuva a ndzi tiyimiserile ku tiva leswi Bibebe ya mina yi swi vulaka. Apollos Hale, The Second Advent Manual, 65.

زما میقتسم 'مفش اکم قی رط زانین چمه مکلب، دش متخان شوا' مع اطم شور 'مطس او لب طقف من رلم وکدن
دش متخان شوا زین ادخ بن اج.

“Leza watumine malaika Wake ili kuugusa moyo wa mkulima mmoja ambaye hakuwa ameliadini Biblia, apate kuongozwa kuyachunguza unabii. Malaika wa Leza walimtembelea tena na tena huyo mteule, ili kuuelekeza mawazo yake na kuufunulia ufahamu wake unabii ambao siku zote ulikuwa wa giza kwa watu wa Leza. Mwanzo wa mnyororo wa kweli alipewa, naye akaongozwa kuutafuta kiungo baada ya kiungo, hata akalitazama Neno la Leza kwa mshangao na kuvutiwa. Humo aliona mnyororo mkamilifu wa kweli. Hilo Neno ambalo alikuwa ameliona kuwa halikuvuvio, sasa likafunguka mbele ya macho yake katika uzuri na utukufu wake. Akaona kwamba sehemu moja ya Maandiko hufafanua nyingine, na kifungu kimoja kilipofungwa kwa ufahamu wake, akapata katika sehemu nyingine ya Neno lile lililokifafanua. Akalichukulia Neno takatifu la Leza kwa furaha, na kwa heshima ya ndani sana na kicho.” Early Writings, 230.

Bwe Mushimakaji White paamba mba, “Leza watumine malaika Wakwe” kuli Miller, alalanguluka ukulondolola ukuti Gabrieli ewali malaika uwatumine kuli Miller, pantu “malaika Wakwe” cisemo ico cipeelwa kuli Gabrieli.

“මලාකියාණන්ගේ මගේ වචන, ‘මම ගාබ්රියෙල්ය; දවේයන්වහන්සේගේ සන්නිධානයෙහි සිටිනවමි,’ යනුවෙන් කියා ඇති දේ, ඔහු ස්වර්ගීය රාජසභාවල උසස් ගෞරවයක නනතුරක් දරන බව ඒරකාශ කරයි. දානියෙල් වන පණිවිඩයක් රැගෙන පැමිණි කල ඔහු මසෙය් කීවේය: ‘මමෙ කාරණාවලදී මා සමඟ සිටින්නේ ඔබගේ අධිපතියා වන මීඛායෙල් [ක්රිස්තුස්] හැර වන කිසිවකු නොවේ.’ දානියෙල් 10:21. ගාබ්රියෙල් පිළිබඳව ගැළවුම්කරු ඒරකාශන පොතෙහි මසෙය් කතා කරයි: ‘උන්වහන්සේ තම දූතයා මගින් එය යවා තම සේවක යොහාන්ට දැනුම් දුන්සේක.’ ඒරකාශනය 1:1.” යුගයන්ගේ ආශාව, 99.

Gabriel na malaika wengine walitumwa kuuongoza ufahamu wa Miller na “kuzifungua kwa ufahamu wake unabii ambao daima ulikuwa wenye giza kwa watu wa Mungu.” Ujumbe wake haukukuzwa tu kupitia mbinu yake ya kujifunza, bali pia kwa ufunuo wa kimungu. Mbinu yenyewe aliyoitumia kujifunza Biblia ilikuwa imewekwa akilini mwake. Mungu anapoleta kweli akilini mwetu, huo ni ufunuo wa kimungu, tofauti na kuifikia kweli kupitia mchakato wa kuigawa Biblia kwa usahihi. Miller alifanya yote mawili, lakini ufunuo wa kimungu ulipaswa kuwa sehemu ya jinsi Miller alivyokuja kuelewa somo la “the daily.”

Miller hätte die Genuswechsel in Daniel, Kapitel acht, Verse neun bis zwölf, nicht erkannt; denn alles, was ihm zur Verfügung stand, waren die Bibel und eine Konkordanz, die keinerlei Informationen über die biblischen Sprachen enthält. Er hätte den Unterschied zwischen „sur“ und „rum“, die beide mit „wegnehmen“ übersetzt werden, nicht gesehen. Ebenso hätte er den Unterschied zwischen „miqdash“ und „qodesh“, die beide mit „Heiligtum“ übersetzt werden, nicht erkannt.

Asingamona kuiona kweli ya neno “tamid” linalopatikana mara mia moja na nne katika Biblia. Kweli ambayo asingaliweza kuiona (ambayo pia ndiyo kweli aliyoiona), ilikuwa hii: kati ya mara mia moja na nne ambazo neno la Kiebrania “tamid” limetumiwa katika Biblia, ni katika kitabu cha Danieli peke yake ambapo neno la Kiebrania “tamid” limetumiwa kama nomino. “Tamid” ni neno la Kiebrania lenye maana ya “endelevu”, na katika kitabu cha Danieli limetafsiriwa kuwa “the

daily”.

Danieli titoburati kugenda niko iri izwi rikorisibwe nk’izina; ahandi hense, imirundi mirongo cyenda n’icyenda, rikorisibwa nk’inshamake. Ni yo mpamvu, igihe abasemuzi ba Bibiliya ya King James bahanganye n’uko Danieli yakoresheje iryo zwi incuro eshanu nk’izina, mu gihe abanditsi bandi bose ba Bibiliya baryakoresheje incuro mirongo cyenda n’icyenda nk’inshamake, bahatiwe n’uburemere bw’ibihamya gukosora imikoreshereze ya Danieli y’iryo zwi nk’izina. Kugira ngo bakosore Danieli, bongeyeho ijambo “igitambo” ku Jambo, bityo bahindura izina barigira inshamake. Hanyuma, kugira ngo akosore abasemuzi, Ellen White yahumekewe kwandika ko, “nabonye ku birebana na ‘Daily,’ yuko ijambo ‘sacrifice’ ryongereweho n’ubwenge bw’umuntu, kandi ko ritari iry’umwandiko; kandi ko Uwitoka yahaye igitekerezo gikwiye cyaryo abatanze ubutumwa bw’igihe cy’urubanza.”

Miller, kwa ushuhuda wake mwenyewe, alikuwa akitafuta kuelewa “the daily,” jambo ambalo hatimaye alilielewa katika 2 Wathesalonike. Lakini pia, kwa ushuhuda wake mwenyewe, alipokuwa akitafuta kuelewa neno fulani, alikuwa akichunguza kila mahali ambapo neno hilo lilitumiwa, na neno hilo limetumiwa mara nyingine tisini na tisa katika Biblia. Hata hivyo ushuhuda wake kuhusu “the daily,” ni kwamba hakulipata mahali pengine popote ila katika kitabu cha Danieli, aliposema, “Nikasoma mbele, wala sikuweza kupata tukio jingine lo lote ambalo hilo [the daily] lilipatikana, ila katika Danieli.” Miller aliongozwa kwenye hizo johari si kwa njia ya mbinu yake ya kujifunza pekee, bali pia kwa ufundo wa kimungu aliopewa kupitia huduma ya malaika.

Echi eung’i uelewa wake wa “cha kila siku” ulikuwa sahihi, lakini wenye mipaka. Hakuweza kutambua ya kuwa, katika nyakati tano ambazo “cha kila siku” kinatajwa katika kitabu cha Danieli, mojawapo ya nyakati tatu ambazo “cha kila siku” “kinaondolewa,” iliwakilisha maana iliyo tofauti na zile nyakati nyingine mbili. Mara moja “cha kila siku” kimetumiwa pamoja na neno la Kiebrania “rum,” na zile nyakati nyingine mbili kimetumiwa pamoja na neno la Kiebrania “sur”. Maneno yote mawili hutafsiriwa kuwa kuondoa, lakini “rum” katika Danieli sura ya nane, aya ya kumi na moja, humaanisha “kuinua na kutukuza”, na katika sura ya kumi na moja, aya ya thelathini na moja, na sura ya kumi na mbili, aya ya kumi na moja, neno “sur” humaanisha “kuondoa”.

Abanyatewolojiariya abarira kandi banywa indyo y’i Babuloni, bajya impaka bavuga ko yaba ukuvanaho ikintu cyangwa kugishyira hejuru, byombi bishushanya ubwoko bwo kuvanwaho; bityo ayo magambo yombi akwiriye gusobanurwa nk’afite igisobanuro kimwe. Bajya impaka bavuga ko aho hantu hatatu havugwamo “igitambo cya buri muni,” aho bavuga ko “cyakuweho,” buri gihe bisobanura kuvanaho; kandi, mu kubigenza batyo, bagaragaza ko Daniyeli atitonze mu guhitamo amagambo ye. Ibyo ntibabivuga ku mugaragaro, ariko mu byo bakurikiranyamo mu myigishirize yabo bigisha ko Daniyeli yari akwiriye gukoresha ijambo “sur” muri ibyo bibanza uko ari bitatu, kuko nk’uko abo banyatewolojiya babivuga, ngo buri gihe yashakaga kuvuga ikintu kimwe igihe “igitambo cya buri muni” “cyakurwagaho.”

Bbo bakora ikintu kimwe no ku magambo “miqdash” na “qodesh,” yombi ahindurwa ngo “ubuturo bwera,” mu mirongo ya cumi n’umwe kugeza kuri cumi n’ine yo mu gice cya munani. Muri buri

လက်တွဲအမှန်တရားမှာ ဒါနီယလေသည် ဟဗျော့သမ္မတများကို သိကျွမ်းသူဖြစ်သကဲ့သို့၊ မိမိလက်ရာရေးသားမှု၌ အလွန်ဂရုစိုက်တတ်သော စာရေးဆရာတစ်ဦးဖြစ်ခဲ့သည်။ ထို့ပြင်၊ ဗာဗုလုန်၏ ပညာရှိသူအပေါင်းတို့သည် မိမိတို့လူမှုအသိုက်အဝန်းအတွင်း အမှန်တကယ် ဉာဏ်ပညာကျိုးမားသူများဖြစ်ကြသည်။ ဒါနီယလေသည် ထိုသူအပေါင်းတို့ထက် ဆယ်ဆဉာဏ်ပညာမရှိမားသူဟု စီရင်ခံရခြင်းခံရသူဖြစ်သည်။ ဟဗျော့သမ္မတများ၏ သင့်လျော်သော အသုံးအနှုန်းကို မည်သို့ သုံးစွဲရမည်၊ ထို့ပြင် ထိုသမိုင်းတစ်ရပ်၌ အဘယ်သို့ မှန်ကန်စွာ ဖော်ပြရမည်ကို မည်သူမျှ သိကျွမ်းခဲ့လျှင်၊ ထိုသူမှာ ဒါနီယလေပင်ဖြစ်သည်။ ဒါနီယလေသည် မတူညီသော စကားလုံးများကို အသုံးပြုခဲ့လျှင်၊ ၎င်းတို့အားဖြင့် မတူညီသော အဓိပ္ပာယ်များကို ဆောင်ကမ်းပြီးဖြစ်ပေခြင်း ရည်ရွယ်ခဲ့သောကြောင့်ပင် ဖြစ်သည်။ “sanctuary” ဟုလည်းကောင်း၊ “take away” ဟုလည်းကောင်း ဘာသာပြန်ထားသည့် စကားလုံးများအပေါ် ဒါနီယလေ၏ ကွဲပြားထင်ရှားသော အသုံးပြုမှုကို အသိအမှတ်ပြုသောအခါ၊ ၎င်းတို့သည် မီလာ၏ “the daily” အပေါ် နားလည်ချက်ကို ထောက်ခံအတည်ပြုပေးကြသည်။ ထို “the daily” နှင့်စပ်လျဉ်းသော မီလာ၏ နားလည်ချက်ကိုပင်၊ သမ္မတများကို မုန်းသောသူတို့သည် ပြင်းထန်သော လှည့်ဖြားမှုကို ခံယူရမည်ဟု ပေါ်လူ ဖော်ပြသည့် ထိုကျမ်းပိုဒ်တည်း၌ မီလာက သတိပြုသိမြင်ခဲ့သည်။

Tukwateekereza mu kusoma kuno mu kiwandiiko ekiddako.

Bwana akamwambia Musa, Je! watu hawa watanichokozaje hata lini? Nao watanichelea lini, kwa ishara zote nilizozionyesha kati yao? Nitawapiga kwa tauni, na kuwanyang'anya urithi wao, nami nitakufanya wewe kuwa taifa kubwa kuliko wao, na lenye nguvu kuliko wao. Musa akamwambia Bwana, Ndipo Wamisri watasikia habari hizo, kwa kuwa uliwapandisha watu hawa kutoka kati yao kwa uweza wako. Nao watawaambia wenyeji wa nchi hii; kwa maana wamesikia ya kwamba wewe, Bwana, u kati ya watu hawa, ya kwamba wewe, Bwana, waonekana uso kwa uso, na ya kwamba wingu lako lasimama juu yao, na ya kwamba waenda mbele yao, mchana katika nguzo ya wingu, na usiku katika nguzo ya moto. Basi, ikiwa

utawaua watu hawa wote kama mtu mmoja, ndipo mataifa yale yaliyosikia habari zako yatasema, na kusema, Kwa sababu Bwana hakuweza kuwaleta watu hawa mpaka nchi aliyowaapia, kwa hiyo amewaua nyikani. Na sasa, nakusihi, uweza wa Bwana wangu na uwe mkuu, kama ulivyonena, ukisema, Bwana si mwepesi wa hasira, ni mwingi wa fadhili, husamehe uovu na kosa; wala si mwenye kumhesabia mtu mwovu kuwa hana hatia kamwe; huwapatiliza wana maovu ya baba zao, hata kizazi cha tatu na cha nne. Uwasamehe, nakusihi, uovu wa watu hawa, kwa kadiri ya ukuu wa fadhili zako, kama vile ulivyowasamehe watu hawa tangu Misri hata sasa. Bwana akasema, Nimewasamehe sawasawa na neno lako; lakini, kama niishivyo, dunia yote itajazwa utukufu wa Bwana. Kwa sababu watu wale wote waliouona utukufu wangu, na miujiza yangu, niliyoifanya katika Misri na nyikani, nao wamenijaribu mara hizi kumi, wala hawakuisikiliza sauti yangu; hakika hawataiona nchi niliyowaapia baba zao, wala hakuna mtu yeyote miongoni mwao aliyenikasirisha atakayeiona; ila mtumishi wangu Kaleb, kwa kuwa alikuwa na roho nyingine ndani yake, naye amenifuata kwa ukamilifu, huyo nitamwingiza katika nchi ile aliyoingia; na uzao wake wataimiliki. Hesabu 14:11–24.